

Asia: VN/13534/2026

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Asia: Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Hallitus päätti kehysriihessä korottaa työntekijän liikunta- ja kulttuuriedun enimmäismäärää 400 eurosta 540 euroon ja sen käyttöalan laajentamista metsästyksen ja kalastukseen.

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan, että työnantajan tarjoaman verovapaan omaehtoisen liikunta- ja kulttuuriedun enimmäismäärää korotettaisiin 540 euroon. Etu laajennettaisiin koskemaan myös luontoharrastuksia, kuten kalastusta ja metsästystä.

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry (jäljempänä MaRa) on esittänyt virkistysrahan enimmäismäärän korottamista 550 euroon ja säännöksen soveltamisalan laajentamista. Virkistysrahan käyttö MaRan edustamien toimialojen yritysten palvelujen käytössä on erittäin yleistä. Siksi MaRa uudistaa esityksen soveltamisalan laajentamisesta ja ihmettelee, miksi liitolta ei ole pyydetty lausuntoa asiassa.

MaRa lausuu asiasta seuraavaa:

1. Enimmäismäärän korottaminen

Työnantajalle sallitun tuen enimmäismäärä on ollut 400 euroa vuoden 2009 alusta lähtien. Edun enimmäismäärää ei ole korotettu 16 vuoteen. Vuodesta 2009 maaliskuuhun 2026 kuluttajahintaindeksi on noussut 36,9 prosenttia, mikä vastaa noin 148 euron korotusta enimmäishintaan. Indeksiin perustuva korotus olisi näin ollen 548 tai kymmenen euron tarkkuudella 550 euroa.

Tuloverolain 69 §:n 1 §:n 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi niin, että edellä 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuna etuna pidetään myös enintään 540 euron vuosittaista etua työnantajan tarjoamasta työntekijän omaehtoisesta liikunta- tai kulttuuritoiminnasta. Edellytyksenä on, että etu on ainoastaan työntekijän käytettävissä.

MaRa kannattaa enimmäismäärän korottamista 540 euroon. Edun enimmäismäärän korottamisen lisäksi edun piiriin on otettava luontoharrastusten lisäksi uusia palveluja, jotka ovat samankaltaisia nykyisin hyväksytyjen palvelujen kanssa.

2. Kulttuuritoiminta

Tuloverolain 69 §:n 5 momentissa kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan käyntiä museossa, teatterissa, oopperassa, elokuvateatterissa, konsertissa, taidenäyttelyssä tai muussa vastaavassa eri taiteenaloihin liittyvässä tapahtumassa tai tilaisuudessa. Kulttuuritoimintana pidetään myös käyntiä tiedekeskuksessa tai urheilutapahtumassa taikka osallistumista ohjatulle toiminnalliselle taidekurssille. Kulttuuritoimintana pidetään myös urheiluun ja edellä mainittuihin eri taiteenaloihin liittyviä messuja. Lisäksi kulttuuritoimintana pidetään etäyhteyden avulla tapahtuvaa reaaliaikaista osallistumista edellä mainittuun toimintaan

Ehdotuksen nojalla voimassa olevassa 5 momentissa oleva kulttuuritoiminnan määritelmä siirrettäisiin pykälän uuteen 7 momenttiin.

Verottajan ohjeessa todetaan, että konsertit kuuluvat pääsääntöisesti verovapaan kulttuuritoiminnan piiriin. Ravintoloissa, yökerhoissa tai tanssilavoilla järjestettävät konsertit eivät kuitenkaan kuulu verovapaan omaehtoisen kulttuuritoiminnan soveltamisalaan, vaikka tilaisuudessa esiintyisikin muusikko tai orkesteri, koska niissä musiikin kuunteleminen ei ole pääasiallinen tarkoitus. Lavatansseihin osallistuminen on kuitenkin edellä luvussa 3.5.2 tarkoitettua tavanomaista liikuntatoimintaa, koska lavatanssien pääasiallisena tarkoituksena voidaan pitää oman aktiiviliikunnan harrastamista (tanssiminen).

Verottajan ohjeen mukaan verovapaaseen omaehtoiseen kulttuuritoimintaan ei kuulu ruoka- tai juomakulttuuri, kuten kokkikurssit tai viinimaistaiset, koska tällaisia tilaisuuksia ei katsota taiteen alan tilaisuuksiksi siten kuin säännöksessä on edellytetty. Saman perusteen vuoksi myöskään huvipuistokäynnit eivät kuulu verovapaan omaehtoisen kulttuuritoiminnan piiriin.

Saunassa tai kylpylässä käyminen ei kuulu kulttuuri- tai liikuntatoiminnan piiriin, ellei kohteessa ole riittävän suurta uima-allasta, jossa kävijä voi uida. Erilaiset porealtaat tai muut virkistytymiseen tarkoitetut altaat eivät ole riittävä lisäpalvelu.

MaRa toteaa, että verottajan ohje on elävän musiikin kentän osalta vanhentunut ja se aiheuttaa merkittävän kilpailuvääristymän. Verottajan ohje kohtelee elävän musiikin tapahtumapaikkoja epätasa-arvoisesti. Ohjeen soveltaminen johtaa siihen, että ratkaisevaa ei ole esityksen sisältö vaan tapahtumapaikka. Keikkailevat artistit kiertävät maakuntia ja esittävät samansisältöisen esityksen kaikissa esityspaikoissa. Kun esiintymispaikka on esimerkiksi

kaupunginteatteri tai jäähalli, esitys kuuluu verovapaan kulttuuritoiminnan piiriin, mutta ravintoloissa ja yökerhoissa tapahtuvat esiintymiset eivät. On tärkeää huomioida, että kaikissa kaupungeissa ei välttämättä ole ravintoloille, yökerhoille ja tanssilavoille vaihtoehtoisia esiintymispaikkoja. Tällöin saman esiintyjän sama esitys eri esiintymispaikassa johtaa eri lopputulokseen.

Ohje on tiukempi kuin mitä hallituksen esityksessä kulttuuritilaisuuksista on todettu. Lain esitöiden (HE 112/2008) mukaan verovapauden alaa arvioitaessa olisi otettava huomioon tilaisuuden luonne ja päätarkoitus. Vaikka esimerkiksi konsertit kuuluisivat verovapauden piiriin, sisäänpääsyt yökerhoihin, diskoihin ja muihin vastaaviin tilaisuuksiin, joissa pääasiallisena tarkoituksena ei ole konsertin kuunteleminen, eivät kuuluisi momentin soveltamisalaan. MaRa katsoo, että ratkaisevaa ei ole se, missä tilaisuus järjestetään, vaan se mikä on tilaisuuden luonne ja päätarkoitus.

Ravintolat, yökerhot ja tanssilavat ovat artistien ja yhtyeiden merkittävin esiintymispaikka tapahtumien lukumäärän perusteella. Ravintoloissa, yökerhoissa ja tanssilavoilla järjestetään tuhansia elävän musiikin ja esiintyvien taiteilijoiden tilaisuuksia vuosittain. Pääsylippuja elävän musiikin tapahtumiin myydään lippukaupoissa ja/tai ovella ja lipun hinta tapahtumaan voi olla suosituimpien esiintyjien ja yhtyeiden kohdalla kymmeniä euroja. Suosituimmat livekeikat saatetaan myydä loppuun muutamassa tunnissa.

Tapahtumia järjestävissä toimipaikoissa musiikkiesityksiä varten yhtyeille ja esiintyjille on rakennettu esiintymislava ja laadukkaat äänentoistojärjestelmät. Asiakkaat tulevat tapahtumaan nimenomaan siellä esiintyvän yhtyeen tai artistin takia. Arvonlisäverotuksessa musiikkiesitykset ravintolassa rinnastuvat kulttuuritapahtumiin ja siksi niihin sovelletaan alempaa verokantaa. Esityksen aikana suurin osa yleisöstä nauttii taiteilijoiden esityksistä seisoltaan

festivaalien ja ulkoilmakonserttien tapaan.

Kaikentyypisissä esiintymispaikoissa tarjotaan asiakkaille ruokaa ja juomaa. Niiden tarjoaminen ei ole peruste tilaisuuden luonteen määrittämisessä, eikä virkistysedun käytön sallimisessa tai kieltämisessä. Esimerkiksi konserttitalossa tarjotaan nykyisin ruokaa ja juomaa asiakkaille ennen konserttia, konsertin aikana konserttisalissa, konsertin väliajalla ja konsertin jälkeen.

MaRa toteaa, että suomalainen saunaperinne nimettiin Unescon aineettoman kulttuuriperinnön luetteloon 17.12.2020 järjestetyssä hallitustenvälisen

komitean kokouksessa. Museovirasto kommentoi asiaa seuraavasti: "Sauna on olennainen osa suomalaista kulttuuria ja kulttuuriperintöä. Saunomisen elin-voimaisuus on nyt huipussaan: lähes 60 prosenttia suomalaisista saunoo kerran viikossa. Suosio näkyy myös saunojen lukumäärässä: Suomessa on noin kolme miljoonaa saunaa. Perinne siirtyy eteenpäin perheissä sekä lukuisissa aktiivisissa saunaseuroissa. Saunaperinne Suomesta oli ensimmäinen kohteemme Unescon aineettoman kulttuuriperinnön luetteloissa, johon on listattu lähes 800 kohdetta eri puolilta maailmaa. Myös Museoviraston ylläpitämästä Elävän perinnön kansallisesta luettelosta saunaperinne löytyy.

MaRa esittää, että 69 §:n 7 momenttiin kulttuuritoiminnan määrittelyyn lisätään musiikkitapahtumat ja saunakäynnit: "kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan käyntiä museossa, teatterissa, oopperassa, elokuvateatterissa, konsertissa, musiikkitapahtumassa, saunassa, taidenäyttelyssä tai muussa vastaavassa eri taiteenaloihin liittyvässä tapahtumassa tai tilaisuudessa"

3. Virkistystoiminta

MaRa toteaa, että huvi- ja teemapuistot ja eläintarhat tarjoavat työntekijöille samanlaisen mahdollisuuden virkistäytymiseen ja uusien kokemusten

hankkimiseen kuin kulttuuri- ja urheilutapahtumat. Ne kilpailevat samojen asiakkaiden vapaa-ajasta. Huvipuistoissa monen laitteen käyttö on rinnastettavissa liikuntaan. Eläintarhoissa kävijä saa tietoa eläinlajien kehityksestä ja eri eläin-lajien merkityksestä paikallisille asukkaille ja luonnon monimuotoisuudelle.

MaRa toteaa, että messujen sisäänpääsymaksu voi kuulua voimassa olevan 69 §:n soveltamisalaan silloin, kun messutapahtuman pääasiallinen sisältö on urheilu tai säännöksessä mainittu taiteenala. Messut voivat tarjota asiakkailleen kulttuurielämyksiä (esim. kirjallisuus- tai taidemessut) tai liikunnallisia aktiviteetteja (esim. urheilualan messut). Pelkästään vapaa-aikaan, harrastamiseen, matkustamiseen, hyvinvointiin, muotiin, kodin sisustamiseen tai

rakentamiseen liittyvät messut eivät ole verovapauden piirissä. Tällaisia messu-ja ovat esimerkiksi ruoka-, viini-, auto-, vene-, moottoripyörä- ja eläinmessut sekä kädentaitoihin perustuvat messut.

Messut tarjoavat samankaltaisia oppimis- ja kulttuurielämyksiä kuin monet muut liikunta- ja kulttuuriedun piiriin kuuluvat tapahtumat. Messut tarjoavat myös mahdollisuuden oman osaamisen ja tietojen kehittämiseen sekä uusien kiinnostavien harrastusten löytämiseen.

Tuloverolain 69 §:n 1 momentin 4 kohdan nojalla veronalaiseksi tuloksi ei katsota, ellei edellä säädetystä muuta johdu, koko henkilökunnan tai työnan-tajan palveluksesta eläkkeellä olevien työnantajalta saamaa tavanomaista ja kohtuullista etua työnantajan järjestämästä virkistys- tai harrastustoiminnasta.

MaRa esittää, että pykälän 5 momenttia laajennetaan niin, että etu käy myös työntekijän omaehtoiseen virkistystoimintaan, joka pitää sisällään käynnit huvipuistossa, eläintarhassa tai messuilla: ”Edellä 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuna etuna pidetään myös enintään 540 euron vuosit-taista etua työnantajan tarjoamasta työntekijän omaehtoisesta liikunta-, kulttuuri- tai virkistystoiminnasta.”

MaRa esittää, että säännökseen lisätään virkistystoiminnan määritelmä: ”edellä 5 momentissa virkistystoiminnalla tarkoitetaan käyntiä huvi- ja teemapuistossa, eläintarhassa ja vapaa-aikaan sekä harrastustoimintaan liittyvillä messuilla.”

4. Liikuntatoiminta

Hallituksen esitysluonnoksessa todetaan, että pykälään lisättäisiin uusi 6 momentti, jossa määriteltäisiin, mitä 5 momentissa tarkoitetaan liikuntatoiminnalla. Liikuntatoiminnalla tarkoitettaisiin henkilön omaa fyysistä aktiivisuutta edellyttävää toimintaa, jonka tarkoituksena on edistää työntekijän kuntoa, fyysistä hyvinvointia tai terveyttä. Määritelmä vastaisi verotuskäytännössä ja Verohallinnon ohjeessa nykyisin omaksuttua käytäntöä. Edun käyttöalan piirissä olevana liikuntatoimintana pidettäisiin laajasti määritelmän edellytykset täyttäviä liikunnan muotoja. Tavanomaista liikuntaa olisivat siten esimerkiksi kaikenlaiset henkilön omaa fyysistä aktiivisuutta edellyttävät yksilölajit sekä erilaiset joukkueliikuntamuodot riippumatta siitä, millaisia välineitä lajin har-rastamiseen tarvitaan tai harrastetaanko liikuntamuotoa esimerkiksi eläinten kanssa tai avulla. Myös moottoriurheiluun liittyvä liikuntatoiminta olisi edun piirissä. Kuten nykyisinkin, omaehtoiseen liikuntatoimintaan voisi sisältyä myös liikuntavälineiden vuokraus silloin, kun vuokraaminen liittyy kiinteästi kyseiseen liikuntasuoritukseen. Olennaista olisi, että kyse on työntekijän omasta liikunnasta. Liikuntatoimintaan kuuluisivat urheiluseurojen liikunta-maksut, jos maksu oikeuttaa seuran liikuntapalvelun käyttämiseen. Sellaiset urheiluseurojen jäsenmaksut sekä liittymis- ja kannatusjäsenmaksut, jotka eivät suoraan oikeuta liikuntapalvelun käyttämiseen, ovat elantokustannuksia, joita ei voisi jatkossakaan korvata verovapaasti eikä siten myöskään maksaa kohdennetulla maksuvälineellä

Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että liikuntaedun käyttöalaa laajennettaisiin tietyiltä osin. Pykälän 6 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että liikunta-toimintana pidettäisiin myös henkilön fyysistä aktiivisuutta edellyttäviä luontoharrastuksia. Tällaisia luontoharrastuksia olisivat muun ohessa metsästys ja kalastus. Liikuntaetua voisi siten jatkossa käyttää esimerkiksi kalastonhoitomaksun, kalastuslupien tai metsästyslupien maksamiseen. Myös eräopaspalvelut olisivat edun käyttöalan piirissä. Lisäksi liikuntatoimintana pidettäisiin henkilön omaa liikuntaa olennaisesti tukevia palveluita kuten esimerkiksi kuntosaliohjelman laatimista.

MaRa kannattaa, että työntekijä voi käyttää etua luontoharrastuksiin, eräopaspalveluihin ja omaa liikuntaa olennaisesti tukeviin palveluihin.

Voimassa olevan verottajan ohjeen maksuttoman liikuntasuorituksessa käytettävän välineen vuokraa ei voi maksaa kohdennetulla maksuvälineellä. Ehdotuksen mukaan pykälän 6 momentin mukaan myös liikuntasuorituksessa tarvittavien välineiden vuokraus ja korjaus tulisi edun piiriin myös silloin, kun itse liikuntasuoritus on maksuton. Muutos mahdollistaisi esimerkiksi maastohiihtovälineiden vuokraamisen kohdennetulla maksuvälineellä, vaikka itse liikuntasuoritus olisi maksuton. Samoin liikuntaetua voisi jatkossa käyttää polkupyörän vuokraamiseen tai kaupunkipyörän kerta- tai kausimaksun

maksamiseen. Sähköpotkulaudan vuokrausta ei kuitenkaan pidettäisi edun piiriin kuuluvana liikuntatoimintana.

MaRa toteaa, että hyvin yleistä on, että työntekijä vuokraa maastopyörän, kajakin, murtomaasukset tai lumikengät liikunnan harjoittamista ja luonnossa liikkumista varten. MaRa kannattaa, että omaehtoista liikuntaetua voi käyttää myös maksuttoman liikuntasuorituksen välinevuokraan.

Aittoniemi Veli-Matti
Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry